

T.Y.B.COM

Q. P. Code: 28453

M.H.R.M.

Time: 3 hours

Marks:100

(MAY - 2019)

SECTION - 1

- Q.01 What is marketing? Discuss its scope. 10
OR
 Distinguish between Marketing Information System and Marketing Research.
- Q.02 What Is Consumer Behavior? What Factors are Influencing on Consumer Behavior? 10
OR
 What is Market Segmentation? Explain the Importance of Market Segmentation.
- Q.03 What you mean by Pricing? Explain the Factors which are Influencing on pricing. 10
OR
 Define Advertising. Explain in brief the role of advertising.
- Q.04 What is Service Marketing? Explain the Features of Service Marketing. 10
OR
 Write a Note on Rural Marketing.
- Q.05 Write Short Notes on any two of the following 10
 A) Marketing Opportunity Analysis
 B) Importance Of CRM
 C) Sales Promotion Tools
 D) Green Marketing

OR

Read the following case and answer the following questions given below.

Mr. Uday is Deputy General Manager (Product Development) in a coffee processing company. The company took pride in introducing new products to cater to the changing needs of its customers. Mr. Uday travelled extensively to feel the pulse of different segments of coffee drinkers. His friends know that Uday did not prefer to drink coffee provided in five star hotels, because it was expensive and it also did not meet the Uday's expectations of quality.

Uday realized that the problem of not getting good coffee was a universal one. His scientific mind started to analyze this and company introduced a new product 'coffee tablets' developed by Uday. These tablets were so designed that one tablets added to hot water would produce a cup of coffee, without leaving any residue in the cup. The chairman Felt that necessary marketing research should be undertaken before launching the product.

Questions -

- A) Suggest suitable marketing mix to launch the new coffee tablets. 05
 B) Explain the need for undertaking marketing research before Launching the coffee tablets. 05

SECTION – II

- Q.06 Define Human Resource Management. Explain the functions of H.R.M. 10
OR
 Explain the role of Human Resource Manager in Business Environment.
- Q.07 Explain in brief various methods of Training. 10
OR
 Describe the Techniques of Performance Appraisal.
- Q.08 Define leadership. What are the styles of leadership 10
OR
 Explain the Maslow's Theory of Motivation.
- Q.09 Define Human Resource Accounting. Explain its limitations. 10
OR
 Write a detailed note on 'Social Marketing'.
- Q.10 Write short notes on **any two** of the following 10
 A) Sources of recruitment
 B) Performance related Pay
 C) Importance of Human Relations
 D) Emerging Challenges in H.R.M.

OR

Read the Following case and answer the questions given below.

Vidyesh had been working with a company for several years. During his tenure he had worked his way up from clerk to the post of supervisor. He had recently bought a flat and his family was very happy with their new house.

In recent months, the company lost two goods contracts and as a result they were forced to remove some employees from the jobs. Now, there was rumour circulating that they were going to lose another contract.

Vidyesh is a supervisor in his department concluded that he has taken golden hand –shake as a result, Vidyesh became extremely despondent. Actually the rumour was incorrect. Further management was very happy with Vidyesh.

Questions

- A) The Human Resource Manager Seeks your advice to handle the situation of losing morale of down- sizing employees. 05
- B) Guide the manager about the factors affecting on motivation of Employees. 05

मराठी रुपांतर

सुचना - १.सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२. उजवीकडील अंक प्रश्नाचे गुण दर्शवितात.

३.दोन्ही विभागांची उत्तरे एकाच उत्तरपत्रिकेत लिहा.

प्र.१. विपणन म्हणजे काय?त्याच्या व्याप्तीची चर्चा करा.

१०

किंवा

विपणन माहिती पद्धती आणि विपणन संशोधन यातील फरक स्पष्ट करा.

१०

प्र.२ ग्राहक वर्तन म्हणजे काय? ग्राहक वर्तनावर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.

१०

किंवा

विपनी प्रभागीकरण म्हणजे काय? विपनी प्रभागीकरणाचे महत्त्व स्पष्ट करा.

१०

प्र.३. किंमत म्हणजे काय? किंमत वर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.

१०

किंवा

जाहिरातीची व्याख्या द्या व जाहिरातीची भूमिका थोडक्यात स्पष्ट करा.

१०

प्र.४. सेवा विपणन म्हणजे काय? सेवा विपणनाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

१०

किंवा

ग्रामीण विपणन यावर टीप लिहा.

१०

प्र.५. खालील दोहोंवर संक्षिप्त टिपा लिहा.

१०

अ. विपनी संधी विश्लेषण

ब. ग्राहक संबंध व्यवस्थापनाचे महत्त्व

क. विक्रय संवर्धनाची साधने

ड. हरित विपणन

किंवा

खालील व्यष्टीचे वाचन करून त्या खालील प्रश्नाची उत्तरे लिहा.

श्री.उदय हे कॉफी प्रक्रिया कंपनीत (वस्तू विकास विभागाचे)उपमहाव्यवस्थापक आहेत.कंपनी ग्राहकांच्या बदलत्या गरजा पूर्ण करण्यासाठी नवीन उत्पादन आणण्यात अग्रेसर आहेत.श्री.उदय हे विविध थरातील कॉफी सेवन करणा-या ग्राहकांमध्ये संबध राखून त्यांच्या आवडीनिवडी जाणून आहेत. श्री. उदय पंचतारांकित उपहार गृहातील कॉफी महाग असल्यामुळे व तिचा दर्जा समाधानकारक नसल्यामुळे तेथे कॉफी घेणे पसंत करीत नाहीत,हे त्यांच्या मित्रांना माहीत आहे.

चांगल्या दर्जाची कॉफी न मिळण्याचा प्रश्न सर्वच ठिकाणी असल्याचे श्री.उदय यांच्या लक्षात आले आहे.उदय यांनी विश्लेषक मनाने अभ्यास करून कंपनीमार्फत स्वतः विकसित केलेल्या 'कॉफी गोळ्या' बाजारात आणल्या.कॉफीची एक गोळी एक कप गरम पाण्यात विरघळून कॉफी तयार होईल अशारितीने या गोळ्या तयार केलेल्या आहेत. कंपनी अध्यक्षांच्या मते या गोळ्या आणण्यापूर्वी आवश्यक ते विपणन संशोधन घेणे गरजेचे आहे.

प्रश्न –

१. कॉफीच्या गोळ्या बाजारात आणण्याकरिता योग्य ते विपणन मिश्रण सुचवा. ०५
२. कॉफीच्या गोळ्या बाजारात आणण्यापूर्वी विपणन संशोधन करण्याची आवश्यकता स्पष्ट करा. ०५

विभाग -II

- प्र.६. मानवी संशोधन व्यवस्थापनाची व्याख्या द्या. मानवी संशोधन व्यवस्थापनाची कार्ये स्पष्ट करा. १०

किंवा

- व्यवसाय पर्यावरणामधील मानवी संशोधन व्यवस्थापकाची भूमिका स्पष्ट करा. १०

- प्र.७.प्रशिक्षणाच्या विविध पद्धती स्पष्ट करा. १०

किंवा

- कामगिरी मुल्यमापनाच्या तंत्रांचे वर्णन करा. १०

- प्र.८. नेतृत्व या संज्ञेची व्याख्या द्या.नेतृत्वाच्या शैली कोणत्या? १०

किंवा

- मास्तो यांचा अभिप्रेरण सिद्धांत स्पष्ट करा. १०

- प्र.९ . मानवी संशोधन अंकेक्षणाची व्याख्या द्या.त्याच्या मर्यादा स्पष्ट करा. १०

किंवा

- सामाजिक विपणन यावर सविस्तर टीप लिहा. १०

- प्र.१०. खालील दोहोंवर संक्षिप्त टीप लिहा. १०

अ. भरतीचे मार्ग

ब. कामगिरीशी निगडीत वेतन

क. मानवी सबधांचे महत्त्व

ड. मानवी संसाधन व्यवस्थापनातील आव्हाने

किंवा

- खालील व्यष्टीचे वाचन करून त्या खालील प्रश्नाची उत्तरे लिहा. १०

व्यष्टी-

विद्येश हे एका कंपनीत ब-याच वर्षांपासून काम करित होते.या काळात ते अगदी कनिष्ठ पदावर काम करून निरीक्षकाच्या पदावर पोहचले होते.त्यांनी नुकतेच एक नवीन घर विकत घेतले होते, आणि त्यांचे कुंटूब नवीन घरामध्ये खुश होते.

गेल्या काही महिन्यात, कंपनीने दोन चांगली कंत्राटे गमावली आणि त्याचा परिणाम म्हणून काही कामगारांना जबरदस्तीने कामावरून कमी करावे लागले.आता अजून एक कंत्राट कंपनी गमावणार असल्याची अफवा कंपनी कामगारांमध्ये पसरत होती.

Q. P. Code: 28453

विद्येश हे त्यांच्या विभागामध्ये सर्वात कनिष्ठ निरीक्षक असल्यामुळे कंपनी त्यांनाच कामावरून काढेल असा निष्कर्ष त्यांनी काढला.त्यामुळे विद्येश खूपच निराश झाले.खरतर ही अफवा होती. याबाबत व्यवस्थापन विद्येश बाबत खुश होते.

प्रश्न –

१. वरील परिस्थितीत कर्मचा-याचे मनोबल ढासळत असताना मानवी संशोधन व्यवस्थापकाने परिस्थितीची हाताळणी कशी करावी याबाबत सल्ला द्या. ०५
२. मानवी संशोधन व्यवस्थापकाना अभिप्रेरणेवर परिणाम करणा-या घटकांबद्दल मार्गदर्शन करा. ०५
